

Michael Johnson

Tiesioginiai barbaro Konano palikuoniai

1 Prieš kelerius metus kažkas paskleidė žinią, kad dvidešimt penki procentai amerikiečių abiturientų, laikydami pasirenkamąjį istorijos egzaminą, ko gero, sakytų, jog Ančiukas Donaldas yra gynybos sekretoriaus pavardė.

2 Be abejo, taip teigta pusiau juokais, tačiau šis juokas turi daugiau nei grūdą tiesos. Kartkartėmis mes, amerikiečiai, galėtume sudaryti pritrenkiančius sąrašus dalykų, kurių mūsų žmonės nežino.

3 Manome, kad anglai šiuo požiūriu yra kitokie. Jie kalba kaip Johnas Gielgudas, dėvi dryžuotus kostiumus, gerbia valdžią ir cituoja Šekspyrą. Tai maloni iliuzija, tiesa nėra tokia šviesi.

4 Neseniai atlikta visuomenės apklausa parodė, kad dešimt procentų iš dviejų tūkstančių apklaustų britų teigia, jog Adolfas Hitleris yra išgalvotas personažas. Jis niekada negyveno, nevadovavo Vokietijai, nepuolė Londono, nebuvo įsiveržęs į Rusiją ir nevykdė holokausto.

5 Dar keletas įdomesnių tos apklausos rezultatų.

6 Ketvirtis apklaustųjų negalėjo pasakyti - Trafalgaro mūšis tikrai įvyko ar tai tėra scena iš kino filmo.

Dvidešimt procentų manė, kad Haroldas Wilsonas buvo Britanijos premjeras per Antrąją pasaulinį karą.

8 Ketvirtis manė, kad Robinas Hudas buvo tikras žmogus, be abejo, panašus į Keviną Costnerį.

9 Trisdešimt procentų apklaustų jaunuolių nežinojo, kuriame amžiuje vyko Pirmasis pasaulinis karas.

10 Penki procentai manė, kad barbaras Konanas buvo tikras žmogus, be abejo, panašus į Arnoldą Schwarzeneggerį.

11 Žmogiškosios komedijos stebėtojai daugelį amžių mėgina paaiškinti, kaip šitokia daugybė žmonių gali būti tokie neišmanėliai, tačiau vis tiek sugeba maitintis ir daugintis.

12 Pasaulis padalytas į „mus“ ir „juos“ nuo vergovės laikų. Kitados teko dirbti vadovaujamam moters, kuri niekinamai žiūrėjo į savo drabuotojus, įskaitant mane, ir tvirtino, kad visus žmones reikia skirstyti į vairuotojus ir keleivius. Savo požiūriui pabrėžti ji dar paburgzdavo kaip motoras. Manau, šitaip ji norėjo mus priversti labiau stengtis dirbti.

13 Kiti, rimtesni, žmonės stengėsi paaiškinti, kaip demokratinė sistema pajėgia funkcionuoti, kai šitiek daug keleivių ją žlugdo.

14 Italų ekonomistas Vilfredo Parėto šią problemą bandė paaiškinti pateikdamas skaičiavimus ir sukurdamas vadinamąjį Parėto principą, mėgstamą vadybos konsultavimo koeficientą. Jis dar žinomas kaip taisyklė 80 / 20. Šis principas nurodo, kad aštuoniasdešimt procentų Italijos žemės priklauso dvidešimčiai procentų šalies gyventojų.

15 Vėliau jis pastebėjo, kad šis principas tinka ir kitoms gyvenimo sritims. Tarkim, daržininkystei: aštuoniasdešimt procentų žirnių užauga dvidešimtyje procentų ankščių.

Gamyboje, regis, aštuoniasdešimt procentų įmonės pelno paprastai gaunama iš dvidešimties procentų pardavimo. Jei Parėto gyventų šiandien, jis turbūt pridurtų, kad aštuoniasdešimt procentų žinių priklauso dvidešimčiai procentų žmonių. Galbūt tai sumenkintas skaičius.

16 Viena iš istorinių faktų sumaištį sėjančių jėgų šiandien yra nesaikingos pramoginės laidos, kuriose suplakama mitologija, burtai, humoras ir istorija. Ryškiausia tai matoma kino industrijoje. Rimti autoriai taip pat kuria faction romanus, o televizijos naujienos karo ir kovų scenas papildo muzika. Nerūpestingam žiūrovui - o dauguma žiūrovų yra nerūpestingi - tampa neaišku, kur yra skiriamoji riba tarp tikrovės ir fikcijos.

17 Ambicingi profesoriai, pramogų verslo žmonės ir kiti mėgėjai bando šį tą žaismingai

daryti siedami istoriją su televizija. Tačiau tai retai įtinka rimtam studentui ar nuolat prie televizoriaus išsidrėbusiai sofos bulvei.

18 Rašytinė istorija nėra patraukli, nes visuomenei ji pateikiama nuobodžiai. Istorijos veikalai yra akademikų rezervatas, o jų kalba paprastai įstringa šalutinių sakinių tankmėje.

19 Istorikai už daug ką atsakingi. Pagarbos trokštantys žurnalistai dažnai svarsto, kodėl jie netapo istorikais, būdami tikri, kad šį darbą jie dirbtų daug geriau. Kaip gaila, kad šios dvi profesijos yra šitaip atskirtos viena nuo kitos.

20 Visada įsidėmiu aptikęs aštriai parašytą istorijos darbą ir galvoju, kodėl studijuodamas buvau priverstas arti nuobodžią akademinę vagą.

21 Puiki išimtis - Alano Bulloco naujausias darbas „Hitler: a Study in Tyranny“:

„Smingantis sklastymas ir ūseliai niekuo nepapildė šiurkštaus ir stebėtinai neišsiskiriančio veido, kuriame vien tik akys traukė dėmesį. Bent jau išvaizda Hitleris galėjo dėtis liaudies žmogumi, visišku plebėju, be jokių fizinių rasinio pranašumo bruožų, apie kuriuos jis nuolat kalbėdavo“.

22 Neįmanoma įsivaizduoti, kad tie dešimt procentų apklausos dalyvių Britanijoje, kurie abejojo Hitlerio tikrumu, nesuprastų, kad čia kalbama apie visiškai tikrą asmenį.

„International Herald Tribune“, IV. 14

Vertė Kęstutis Pulokas

Šiaurės Atėnai, 2004 m. birželio 5 d., Nr. 21 (703)

Klausimai ir užduotys

1. Remdamiesi teksto medžiaga, pristatykite autorių bei jį dominančią problematiką.

(3 taškai)

2. Nurodykite, su kuo - tema, problema ar pagrindine mintimi - sietinas teksto pavadinimas, ir paaiškinkite jį.

(3 taškai)

3. Iš tekste esančios informacijos sudarykite chronologinę įvykių seką, atskleidžiančią, kodėl radosi šis straipsnis.

(3 taškai)

4. Su kuo autorius sieja apklausų išryškintus neigiamus dalykus?

(2 taškai)

5. Kokie panašūs amerikiečių ir anglų bruožai nurodomi 2 ir 3 pastraipose? Atsakykite apibendrintai.

(2 taškai)

6. Išsamiai paaiškinkite 11 pastraipoje teikiamą aliuziją ir jos paskirtį.

(2 taškai)

7. Nurodykite, kas meninės raiškos požiūriu sieja 12 ir 13 pastraipas, ir atskleiskite tos sąsajos prasmę.

(1 taškas)

8. Paaiškinkite 12 pastraipos pirmame sakinyje pateikto pasaulio padalijimo esmę.

(1 taškas)

9. Suformuluokite 16 pastraipos pagrindinę mintį.

(2 taškai)

10. Nurodykite ir paaiškinkite 17 pastraipoje pateiktą priešpriešą.

(2 taškai)

11. Remdamiesi 18 ir 20 pastraipomis, pateikite visuomenei patrauklaus istorinio veikalo apibūdinimą turinio ir raiškos aspektais.

(2 taškai)

12. Kodėl autorius norėtų, kad istoriko ir žurnalisto profesijos nebūtų atskirtos?

(2 taškai)

1-12 klausimų taškų suma (25 x 2= 50)

13. Parašykite samprotavimą pateikta tema. (20 taškų)

Žinių visuomenės perspektyvos Parėto principo šviesoje